

MEINERSWIJK

Datum bezoek:	29 juli 2025
Aantal opnamen:	18
Oppervlakte:	74,5 hectare
Ligging gebied:	zuid
Status vegetatie:	Grotendeels extensief begrasd, deels gemaaid

GEBIEDSOMSCHRIJVING

Meinerswijk is een uitgestrekt uiterwaardengebied met open graslanden, ruigtes, zachthout-ooibossen, oude ondergelopen kleiputten, strangen en waterplassen. Het gebied wordt grotendeels jaarrond begrasd met Galloway runderen en konikpaarden. Voor recreanten biedt Meinerswijk volop mogelijkheden om te struinen, te wandelen of te fietsen over de dijken.

ECOLOGISCHE KENMERKEN

In Meinerswijk heeft de rivier grotendeels vrij spel waardoor er ruimte is voor natuurlijke processen zoals overstroming, opslibbing en geulvorming. Door deze dynamiek, in combinatie met het begrazingsbeheer, is er ruimte voor spontane vegetatieontwikkeling en kruidenrijke zones. De grazers houden het gebied open en dragen bij aan de variatie in vegetatiestructuur, waarbij grassen, kruiden, meidoorn- en sleedoornstruweel, solitaire bomen en bos op korte afstand van

elkaar voorkomen. Deze variatie maakt het gebied ecologisch waardevol voor veel soorten, waaronder zoogdieren, vogels, vissen en amfibieën.

Meinerswijk heeft een grote variatie aan vogelsoorten en staat bekend om het grote aantal broedende grasmussen en andere struweelbroeders die nesten maken in de dichte meidoorn- en sleedoornstruwelen. Ook zijn er broedparen van de blauwborst en ransuil bekend in Meinerswijk. Tijdens de vogeltrek is het gebied een belangrijke pleisterplaats en zijn er bijvoorbeeld lepelaars waar te nemen en zo nu en dan een grauwe klauwier. In de winter verblijven er grote kolonies kolganzen, brandganzen en smienten in de open graslanden of open wateren. Aangeknaagde en omgevallen bomen verraden de aanwezigheid van de bever in het gebied. Gezien de natuurlijke en rustige omgeving met veel vis en begroeide oevers is het gebied ook uitermate geschikt voor otters (maar nog niet gezien). Doordat er veel sleedoornstruweel komt, is het gebied zeer belangrijk voor de zeldzame sleedoornpage.

GEMEENTE ARNHEM

Vegetatiemonitoring 2025 o.b.v.
methodiek Schippers - Meinerswijk

LEGENDA

Fase Schippers:

0

1

2

3

4

5

Geen opname

1 Vegetatieopname

0 250 500 m

NLadviseurs
Sterke natuur voor iedereen

VEGETATIEFASE EN BEDEKKINGSPERCENTAGES PER OPNAME

	Opnamen																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Vegetatiefase	4	3	3	3	4	4	3	2	3	3	3	4	4	2	4	3	3	2
Gras	20	10	5	30	20	40	50	60	20	10	10	30	20	30	20	30	40	30
Kruiden	50	20	5	20	20	50	10	30	10	50	30	30	30	30	40	40	50	10
Mos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Kale bodem	1	0	0	1	0	0	0	0	0	20	0	5	0	10	5	5	1	1
Ruigte	20	60	80	40	60	10	40	10	60	10	50	20	30	20	20	20	10	30
Struweel	10	10	10	10	5	5	1	1	5	0	5	10	10	5	10	5	5	30
Bomen	1	1	1	1	1	0	0	0	5	0	5	5	10	10	5	0	0	5

Fase Schippers 4 - Opname 15.

Opname 15 - Vegetatiefase 4. De enigszins kritische soorten Rode ogentroost, Hertsmunt, en Kattendoorn die hier zijn aangetroffen passen goed bij een fase 4.

Fase Schippers 3 - Opname 4.

Opname 4 - Vegetatiefase 3. Konikpaarden op kortgegraasde vegetatie met ruigte en struweel. De begrazing resulteert in een dynamische vegetatie, waarbij de verschillende vegetatietypen in mozaïekvorm voorkomen.

GEMEENTE ARNHEM

Potentiële graslandvegetaties -
Meinerswijk

LEGENDA

- Kamgras-Knoopkruidgrasland
- Nat hooiland
- Kruipende boterbloem -
Geknikte vossenstaartgrasland
- Glanshaverhooiland
- Bloemrijk hooiland
- Kruidenrijk grasland

0 250 500 m

NLadviseurs
Sterke natuur voor iedereen

HUIDIG BEHEER

De combinatie van begrazing met Gallowayrunderen en konikpaarden zorgt voor variatie in de vegetatie. Paarden grazen met name het korte, voedselrijke gras en lopen dus als het ware achter de runderen aan. Ook waterplanten worden gegeten. Door dit typische graasgedrag ontstaan andere vegetaties dan in de uiterwaarden waar enkel runderen lopen. Daarnaast schillen de paarden ook bomen zoals wilgen. Zowel koniks als Galloways kunnen goed tegen strenge winters. Door hun robuuste uitstraling draagt de begrazing van Galloways en koniks bij aan de belevingswaarde van het wilde uiterwaardenlandschap met procesnatuur.

BIJZONDERHEDEN

In Meinerswijk komen bijzondere plantengemeenschappen voor, waarvan sommige van dermate hoge kwaliteit zijn dat ze zijn geclassificeerd als vegetatiefase 4. Voor uitleg over vegetatiefases (Schipper) en potentiële graslandvegetaties verwijzen we naar het rapport *Vegetatiemonitoring Arnhem, 2025* (NLadviseurs). Tijdens de opnames

zijn bijzondere soorten aangetroffen: rondom de oude steenfabriek groeien bijvoorbeeld de in Nederland zeldzame soorten harige ratelaar, grote centaurie en veldsalie. In de moerassige delen is knolribzaad aangetroffen en op de kribben langs de rivier groeit herts-munt. Ook zijn tijdens de opnames slobkousbijen, gele luzernevlinders en een dassenburcht aangetroffen.

POTENTIËLE GRASLANDVEGETATIE

De vegetatieopnames geven inzicht in het huidige vegetatietype en het doelttype voor beheer. Waar mogelijk is getypeerd tot klasse-, verbonds- of associatieniveau volgens *Vegetatie van Nederland*. Omdat niet alle opnames volgens standaardprotocol zijn uitgevoerd, is bij onvoldoende soorteninformatie gekozen voor het meest ecologisch passende type. In de tabel op pagina 7 en 8 is een toelichting te vinden van de potentiële graslandvegetatiekaart. Voor verdere uitleg over vegetatiefases (Schipper) en potentiële graslandvegetaties verwijzen we naar het rapport *Vegetatiemonitoring Arnhem, 2025* (NLadviseurs).

WAARGENOMEN KRUIDEN PER OPNAME

Waargenomen kruiden	Opnamen																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Knoopkruid	X												X					
Zilverschoon	X			X		X					X							
Citroengeel honingklaver	X																	
Echte valeriaan	X			X	X													
Jakobskruid	X			X								X						X
Gewone berenklauw	X	X	X		X		X	X	X					X				X
Peen	X									X							X	
Grote kattenstaart	X				X	X					X				X		X	
Boerenwormkruid	X						X			X							X	X
Rode ogentroost	X			X	X	X					X		X		X			
Haagwinde		X	X						X					X				
Zwarte mosterd		X		X	X		X				X							
Echt bitterkruid		X																
Kompassla		X																
Hennepnetel		X																
Riet		X	X															
Distel		X	X															
Brandnetel		X	X				X		X									X
Gewone agrimonie				X								X	X		X	X		
Ridderzuring				X							X							
Grote kaardenbol				X							X							
Vijfvingerkruid				X				X		X							X	
Smeerwortel				X														
Gewone hennepnetel					X													
Poelruit					X						X							
Moerasandoorn					X													
Late guldenroede					X									X	X	X	X	
Kruipende boterbloem					X	X												
Grote stekelnoot						X					X							
Watermunt						X											X	
Echte kamille						X					X							
Gewone steenraket						X												
Gewone hopklaver						X											X	

	Opnamen																	
Waargenomen kruiden	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Klein vlooienkruid						X												
Smalle weegbree							X	X										
Akkerdistel							X				X							
Kruldistel							X		X									
Paardenbloem								X										
Hondsdrif								X						X				
Heermoes								X										
Rode klaver								X										
Glad walstro								X								X		
Vogelwikke								X										
Akkerwinde								X										X
Kleefkruid									X									
Knolribzaad									X							X		
Wit vetkruid										X								
Zacht vetkruid										X								
Bijvoet										X						X		X
Heksenmelk												X			X	X		
Gevleugeld hertshooi												X						
Duizendblad												X	X					
Sint-Janskruid												X						
Harige ratelaar												X						
Moerasrolklaver												X	X					
Grote centaurie												X						
Veldsalie												X						
Grote ratelaar													X					
Wilde reseda													X		X			
Wilde marjolein													X			X		
Wilde cichorei													X					
Speerdistel													X		X	X		
Smalle aster														X				
Fluitenkruid														X				X
Kattendoorn															X			
Hertsmunt															X			
Wilde bertram															X	X	X	
Zomerfijnstraal																X	X	
Witte klaver																	X	

Opname	Huidige associatie	Potentiële grasland-vegetatie	Kensoorten Potentiële grasland-vegetatie	Toelichting
1	Ruigte met berenklaauw en distels (Klasse van natte strooiselruigten)	Kamgras-Knoopkruidgrasland	Kamgras, Knoopkruid, Gewone margriet	Halfopen ruigte kan door extensief beheer verschrallen tot bloemrijk hooiland.
2	Vochtig ruig grasland met riet en brandnetel (Klasse van natte strooiselruigten)	Kruidenrijk grasland	Kruipende boterbloem, Grote kattenstaart, Moerasrolklaver	Natte ruigte kan ontwikkelen tot soortenrijk Calthion-grasland.
3	Berenklaauw-ruigte met haagwinde en mosterd (Klasse van natte strooiselruigten)	Glanshaverhooiland	Glanshaver, Rode klaver, Smalle weegbree	Overgangstype naar droog hooiland; maaïen en lichte begrazing stabiliseren.
4	Natte ruigte met valeriaan en kattenstaart (Klasse van natte strooiselruigten)	Nat hooiland	Grote kattenstaart, Moerasrolklaver, Watermunt	Bij verlaging nutriënten ontwikkelt bloemrijk, nat grasland.
5	Natte ruigte met valeriaan, distels en riet (Klasse van natte strooiselruigten)	Kruipende boterbloem-Geknikte vossenstaartgrasland	Kruipende boterbloem, Geknikte vossenstaart, Moerasrolklaver	Geschikt voor extensieve beweiding; houdt open structuur.
6	Vochtig, ruig grasland met berenklaauw en ogentroost (Klasse van natte strooiselruigten)	Kamgras-Knoopkruidgrasland	Kamgras, Knoopkruid, Smalle weegbree	Droogt iets op bij begrazing; meer bloemrijke soorten komen op.
7	Halfopen ruigte met kattenstaart, haagwinde en zuring	Glanshaverhooiland	Glanshaver, Gewone rolklaver, Rode klaver	Herstelbaar naar hooiland bij maaïen en nabeweiding.
8	Open ruigte met distels en boerenwormkruid (Klasse van matig voedselrijke graslanden)	Kruidenrijk grasland	Knoopkruid, Margriet, Smalle weegbree	Bij verschralling ontwikkelt zich bloemrijke berm- of dijkvegetatie.
9	Zilverschoongrasland met moerasrolklaver (Klasse van de nitrofiële zomen aan westkant)	Kruidenrijk grasland	Zilverschoon, Moerasrolklaver, Scherpe boterbloem	Typisch voor lagere delen; hooibeheer stimuleert diversiteit.
10	Droog kruidenrijkgrasland met vetkruid dominantie	Kruidenrijk grasland (met vetkruid dominantie)	Boerenwormkruid, zacht vetkruid, wit vetkruid	Verminderen van ruigte door 1x maaïen en afvoeren
11	Brandnetel-ruigte met enkele kruiden	Glanshaverhooiland	Glanshaver, rode klaver, Smalle weegbree	Verminderen nutriënten en maaibeheer leidt tot kruidenrijkheid.

Opname	Huidige associatie	Potentiële grasland-vegetatie	Kensoorten Potentiële grasland-vegetatie	Toelichting
12	Natte oeverruigte met poelruit en watermunt	Glanshaverhooiland	Glanshaver, rode klaver, Smalle weegbree	Extensieve begrazing houdt open, soortenrijke oevervegetatie.
13	Droog, licht ruig grasland met akkerdistel en weegbree	Kamgras-Knoopkruidgrasland	Kamgras, Knoopkruid, Smalle weegbree	Droog hooilandtype dat goed reageert op begrazing.
14	Kruidenrijke ruigte	Kruidenrijke ruigte	Fluitenkruid, hondsdrif, late guldenroede	Verarmt bij lichte begrazing
15	Droge, bloemrijke ruigte met hertshooi en duizenblad	Kamgras-Knoopkruidgrasland	Knoopkruid, Wilde bertram, Sint-janskruid	Overgang naar halfnatuurlijk grasland bij extensief beheer.
16	Soortenrijke berm met harige ratelaar en veldsalie	Bloemrijk hooiland	Veldsalie, Grote ratelaar, Wilde marjolein	Hoogwaardig doeltype; behoud via maaien met nabeweidng late zomer
17	Droog, met kattendoorn en marjolein	Bloemrijk hooiland	Veldsalie, Echte guldenroede, Wilde marjolein	Hoogwaardig doeltype; behoud via maaien met nabeweidng late zomer
18	Open droge berm met zomerfijnstraal en witte klaver	Kruidenrijk grasland	Knoopkruid, Margriet, Smalle weegbree	Bij lage begrazingsdruk ontwikkelt bloemrijke, lage vegetatie.